

การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์

Curriculum Development Groups to Learn the Art of Dance Phutai Eight Tribes Rally for Students Music - Dance

พิชยา ถาบุตร¹

Received: November, 2014; Accepted: January, 2015

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารที่มีคุณภาพ 2) หาประสิทธิภาพของหลักสูตร เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ตามเกณฑ์ 95/95 3) ทดสอบประสิทธิผลของหลักสูตร เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหลักสูตร เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) หลักสูตรสถานศึกษาเพิ่มเติม 2) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ แบบวัดทักษะปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ด้วยการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ เพื่อใช้ประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านผลงานวิชานาฏศิลป์ 5 เกณฑ์ คือ 1. ความถูกต้องของท่าทาง 2. จังหวะถูกต้อง 3. ความสวยงาม 4. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน 5. ความพร้อมเพรียง 4) แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า

¹ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

E - mail : P.thabutr@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสาระเพิ่มเติม เรื่อง ระบายภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหารอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหารมีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.38/95.63
3. ดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหารมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.941 หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 94
4. นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01
5. นักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : คุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสาระเพิ่มเติม เรื่อง ระบายภูไทแปดเผ่า; ดัชนีประสิทธิผล; ดัชนีประสิทธิผล; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ความพึงพอใจ

Abstract

The purposes of this research were to; 1. Curriculum development groups to learn the art of dance Phutai eight tribes. Rally for students Music - Dance Nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan quality. 2. Efficacy of the course The Phutai eight tribal dance Rally for students Music - Dance 95/95 basis. 3. Find Effectiveness Index Of course, the Phutai eight tribal dance Students Rally for Music - Dance. 4. A study of student satisfaction Reunion Concert - Dance The course is taught by Phutai eight tribal dance. The samples were students rally Music - Dance nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan 16 people, obtained by simple random selection. The instruments used in this research are offered. 1. Curriculum more. 2. Plan, learning the art of dance Phutai eight tribes. 3. The achievement by learning the art curriculum. Practical skills test Dancing with the creation of practical skills test,

studies to assess practical skills. This set of criteria to evaluate the performance of a portfolio of five criteria is dance. 1) The accuracy of the motion 2) Correct rhythm 3) Beauty 4) Fun 5) Readiness 4. Questionnaire to measure satisfaction with the learning activities using the course learning the art of dance Phutai eight tribes.

The results were as follows

1. The quality of the curriculum development subjects of the dance Phutai eight tribal Rally for students Music - Dance Nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan were high level.

2. Efficacy of Curriculum Learning the art of dance Phutai eight tribal Rally for students Music - Dance Nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan were 94.38/95.63

3. The index success of curriculum learning the art of dance Phutai eight tribal rally for students Music - Dance Nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan were 0.941. This means that students are learning progress increased 94 percent.

4. Students with learning of Curriculum Learning the art of dance Phutai eight tribal rally for students Music - Dance Nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan, an achievement were higher than the previous level of statistical significance 0.01.

5. Students rally Music - Dance with learning of Curriculum Learning the art of dance Phutai eight tribes, rally for students Music - Dance Nongmeg Schools Office of Elementary Mukdahan are complacency the high level.

Keywords : Curriculum Development; Dance Phutai Eight Tribal; Efficiency Index; Effectiveness Index; Learning success; complacency

บทนำ

วัฒนธรรมเป็นกิจกรรมที่มีการปฏิบัติสืบเนื่องกันมา เป็นเอกลักษณ์และมีความสำคัญต่อสังคม เช่น การแต่งกาย ภาษา วัฒนธรรม ศาสนา ศิลปกรรม กฎหมาย คุณธรรม ความเชื่อ ฯลฯ อันเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรมของสังคมเชื้อชาติต่าง ๆ กลายเป็นประเพณีประจำชาติและถ่ายทอดกันมาโดยลำดับ หากประเพณีนั้นคืออยู่แล้ว ก็รักษาไว้เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ หากไม่ดีก็แก้ไขเปลี่ยนแปลงไป ตามกาลเทศะ ประเพณีล้วนได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เข้าสู่สังคมรับเอาแบบปฏิบัติที่หลากหลายเข้ามาผสมผสานในการดำเนินชีวิต ประเพณีจึงเรียกได้ว่าเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของสังคม โดยเฉพาะศาสนา ซึ่งมีอิทธิพลต่อประเพณีไทยมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ ตามเกณฑ์ 95/95
3. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตร เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหลักสูตร เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ปีการศึกษา 2556 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ปีการศึกษา 2556 จำนวน 48 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรสถานศึกษาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร จำนวน 5 แผน ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีภาพ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จ.นครราชสีมา จำนวน 20 ข้อ

4. แบบวัดทักษะปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ ด้วยการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ เพื่อใช้ประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านผลงานวิชานาฏศิลป์ 5 เกณฑ์ คือ 1) ความถูกต้องของท่าทาง 2) จังหวะถูกต้อง 3) ความสวยงาม 4) ความสนุกสนานเพลิดเพลิน 5) ความพร้อมเพรียง

5. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก โดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีภาพ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จ.นครราชสีมา จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายละเอียดในการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีภาพ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จ.นครราชสีมา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ในจังหวัดนครราชสีมา
- 1.3 รวบรวมข้อมูลความรู้จากตำรา เอกสาร แนวคิด โดยผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์
- 1.4 ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีในการบรรเลงเพลงประกอบ ระบายสีภาพและ ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องแต่งกาย เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงระบายสีภาพ
- 1.5 ศึกษาการพัฒนาหลักสูตร เพื่อดำเนินการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 1.7 สร้างหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีภาพ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.8 นำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีภาพ สร้างขึ้นมา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตรด้วยแบบประเมินที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น แบบมาตราส่วนประมาณค่าผู้เชี่ยวชาญ

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีภาพ สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จ.นครราชสีมา

- 2.1 ศึกษาลักษณะการแบ่งหน่วยการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 2.2 ศึกษารูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 2.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ กำหนดหน่วยการสอนและเวลาที่ใช้ในการสอน
ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 หน่วย ใช้เวลา 18 ชั่วโมง

แผนจัดการเรียนรู้ (แบบฝึก)	หน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้ (ชั่วโมง)
1	ประวัติโปสเตอร์โปสเตอร์	2
2	ความหมายของโปสเตอร์โปสเตอร์	3
3	นาฏศิลป์	3
4	ทำรำ ระบายโปสเตอร์	8
5	การแต่งกายของรำโปสเตอร์	2
รวม		18

3. การสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง
ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรศึกษา เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ วิธีสร้างแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จากเทคนิคการเขียน
ข้อสอบเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนข้อสอบ วิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จาก
หนังสือการวัดผลการศึกษาของ เยาวดี วิบูลย์ศรี (เยาวดี, 2548)
- 3.2 ศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ที่นำมาทดลองสอนจากแผนการสอน
เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ แล้วนำมาสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาอัตราส่วนในการ
ออกข้อสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
- 3.3 ยกร่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง
ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ จำนวน 20 ข้อ
- 3.4 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สร้างเครื่องมือวัดผลพฤติกรรม
ภาคปฏิบัติ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ โดยยึดจุดประสงค์หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง
ระบายสีโปสเตอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ระยะ คือ

1. ระยะก่อนการวิจัยโดยแจ้งให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร และประชุมผู้ปกครองให้รับทราบล่วงหน้าว่าจะมีการวิจัยปฏิบัติการขึ้น
2. ระยะระหว่างการวิจัย
 - 2.1 แจ้งขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเม็กเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
 - 2.2 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้หลักสูตรระบำแปดเผ่าเป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎีใช้เวลา 2 ชั่วโมง
 - 2.3 ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกใช้เวลาในการทดลองสอน ช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม 2556 โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวมเวลา 18 ชั่วโมง
3. ระยะหลังการวิจัย
 - 3.1 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้แล้วทำการทดสอบหลังเรียนใช้เวลา 1 ชั่วโมง
 - 3.2 ตรวจสอบผลการสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์และทดสอบสมมุติฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdathat ผู้วิจัยได้นำเสนอตามขั้นตอน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสาระเพิ่มเติม เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdathat อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdathat มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.38/95.63
3. ดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdathat มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.941 หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 94
4. นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า สำหรับนักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdathat มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. นักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1

1. หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ส่วนด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้านกิจกรรม การเรียนการสอนของหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุบลรัตน์ กิจไมตรี (อุบลรัตน์, 2544) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เพื่อถ่ายทอดเพลงอีสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานนักเรียนและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี 2) ผลการสร้างหลักสูตรพบว่าหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวทาง การจัดการเรียนการสอน สื่อและการประเมินผล และแผนการสอน 10 แผนการสอน ขอบข่ายเนื้อหา ประกอบด้วยประวัติความเป็นมา ลักษณะทั่วไปของเพลงอีสาน ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลองค์ประกอบหลักสูตร เห็นว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่าหลักสูตรใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพังม่วง จังหวัดสุพรรณบุรี สอนโดยปราชญ์ชาวบ้านร่วมกับครูผู้สอน และผู้วิจัย เป็นเวลา 60 คาบ และ 4) ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่านักเรียนมีความรู้ เรื่อง เพลงอีสาน สามารถแสดงเพลงอีสานได้ และมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร ในเรื่องระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่น ใ้งานให้มีความน่าสนใจและคำอธิบายรายวิชาให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา

ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชุมพร 94.38/95.63 หมายความว่านักเรียนได้รับการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การทำ แบบทดสอบย่อย การประเมินผลงานจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 94.38 ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของกระบวนการและนักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 95.63 ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของกระบวนการ

3. ดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหารมีค่าเท่ากับ 0.941 หรือคิดเป็นร้อยละ 94 แสดงว่ากิจกรรมหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหาร ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 94 สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของงานวิจัย “นักเรียนชุมนุมดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหาร ปีการศึกษา 2556 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ผ่านขั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรและได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งทางด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล นักเรียนได้ทำงานในกลุ่มของตนเอง เกิดการเรียนรู้จากการทำงาน นอกจากนี้เนื้อหาที่ใช้ในการสอนมีหลากหลายส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในบทเรียนในการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักทิยา สามงามยา (ภักทิยา, 2545) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แคนวอประยุกตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แคนวอประยุกตโดยมีปราชญ์ชาวบ้านสอน 2) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลและแผนการสอน 3) นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สอนโดยปราชญ์ชาวบ้าน พบว่าปราชญ์ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสามารถเป่าแคนได้ และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรพบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแคนวอประยุกตก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันและสามารถเป่าแคนได้ และมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรดี มีความหลากหลาย

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหารมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากรูปแบบการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การเรียนรู้จากกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มมีโอกาสศึกษาจากใบความรู้ ใบกิจกรรม มีสื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายในแต่ละแผนการเรียนรู้จนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเองขึ้นมาได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nicholson and Tracy (Nicholson and Tracy, 2009) ได้วิจัยถึงอิทธิพลของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อคุณภาพการสอนของครู ได้สรุปว่าในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนการสอนของครูนั้นพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถเข้าใจบทบาทหน้าที่ได้ดีและยอมรับการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน

จะมีอิทธิพลและส่งผลต่อเจตคติและการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของครูอีกด้วย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่น่าเสนอนั้น นำไปเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานและปัญหาในการบริหารงาน ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่จะบริหารโรงเรียนให้บังเกิดผลดีนั้น ผู้บริหารจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจในขอบข่ายของงานในโรงเรียน มีความสามารถในการวางแผนและดำเนินการตามแผนจนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เทคนิคการบริหารที่ดี มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน แล้วนำมาเปรียบเทียบประยุกต์ใช้ เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานและปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนต่อไป ซึ่งประเด็นที่สนใจเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในอำเภอที่มีคุณภาพนักเรียนค่อนข้างต่ำและอำเภอที่มีคุณภาพนักเรียนสูง ตามความคิดเห็นของครูอาวุโสและผู้บริหารโรงเรียน

5. ความพึงพอใจของนักเรียน

นักเรียนที่เรียนด้วยความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ ที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบายสีโปสเตอร์ สำหรับนักเรียนชุมนุม ดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน เป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ได้เรียนรู้ด้วยสื่อที่หลากหลาย และกิจกรรมหลายรูปแบบ ตลอดจนการแทรกกระบวนการอื่น ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและขั้นตอนที่ชัดเจน นอกจากนี้เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับความต้องการ มีการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเกิดความสนุกสนาน ทำให้เกิดทักษะและมีความคิดสร้างสรรค์ จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น และเมื่อนักเรียนค้นพบความสำเร็จของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง จึงส่งผลให้เกิดแรงจูงใจ และมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพรรณิ ภู่ออนศรี (สุพรรณิ, 2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 81.43/84.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6280 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 62.80 3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางชั่วโมงอาจเกินเวลาที่กำหนด ดังนั้นครูควรยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น ในการจัดแสดงระบำแปดเผ่า จำนวนชั่วโมงที่กำหนดไม่เพียงพอ ดังนั้นครูควรให้จัดเตรียมการแสดงและผลงานล่วงหน้าในเวลาพักกลางวันแล้วจัดกิจกรรมในชั่วโมงสุดท้ายของตารางเรียน เพื่อให้ใช้เวลาต่อเนื่องหลังเลิกเรียนได้

1.2 ควรให้บุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง วิทยากรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาผลงานให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในเรื่องอื่น ๆ ที่กำลังจะสูญหายไปจากสังคมในท้องถิ่นต่าง ๆ ตามบริบทและศักยภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ระบำภูไทแปดเผ่า ในรูปแบบชุดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน รวมถึงการให้นักเรียนและบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการสืบทอดศิลปะการแสดงของท้องถิ่น และเป็นพื้นฐานการสร้างอาชีพ รายได้เสริมต่อไป

บรรณานุกรม

- พระยาอนูมานราชน. (2514). วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย. พระนคร : คลังวิทยา. หน้า 37
- ภักทิยา สามงามยา. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องแคนวงประยุดต์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2548). การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพรรณิ ภูอ่อนศรี. (2555). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อุบลรัตน์ กิจไมตรี. (2544). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีแซว ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร
- Nicholson and Tracy. (2009). The influence of school administrators on the quality of the teachers. web sites Art Documentation.